

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดี และการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งจะสามารถสร้างสรรค์ความสมดุลของการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี การอาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ และผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพ เข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมถึงการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานในอาชีพเป็นการศึกษาตลอดชีพ การจัดการอาชีวศึกษาที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างสมบูรณ์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาจะต้องประสานสัมพันธ์ ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับสถานประกอบการ เพื่อจะได้ บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ กำลังคนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาเป็นผู้ผลิตกำลังคน ส่วนสถานประกอบการเป็นผู้ใช้กำลังคน สถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาย่อมมีความต้องการและมุ่งหวังที่จะได้กำลังคนที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการและความมุ่งหวังที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ว่าด้วยเรื่องการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ ดังนั้นกระบวนการที่ทำให้การจัดการศึกษابรรลุวัตถุประสงค์ ระบบการศึกษาจะต้องเปิดกว้างให้อิสระเสรีและทางเลือกสูงสุด ทั้งให้แง่ของความรู้ ซึ่งควรมีความหลากหลายในด้านการจัดการศึกษา จะพึงแต่รัฐเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ จะต้องได้รับความร่วมมือทุกๆ ส่วนในสังคม ทิศทางในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา คือประสานระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตและภาคบริการให้ผลิตกำลังคนที่มีทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ และหรือเป็นผู้ประกอบการเอง และสามารถสนองความต้องการในการเพิ่มขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตในด้านต่างๆ

วิทยาลัยเกษตรกรรม จัดตั้งขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อสร้างนักเกษตรกรรมที่มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านทักษะวิชาชีพเกษตร มีการจัดการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาเกษตรทั่วไป เน้นให้มีความรู้พื้นฐานของเกษตรในด้านต่างๆ เช่น พื้นฐานด้านพืช พื้นฐานด้านสัตว์ และพื้นฐานด้านประมง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีการจัดการเรียนการสอนแยกเป็นประเภทวิชาเกษตรศาสตร์ สาขาวิชาพืชศาสตร์ สาขาวิชาสัตวศาสตร์ สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิชาช่างกลเกษตร ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ สาขาวิชาการจัดการประมง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทักษะและความชำนาญในวิชาชีพมากยิ่งขึ้น พร้อมออกไปเป็นนักเกษตรที่มีความชำนาญในด้านต่างๆ ที่ได้ศึกษามา

วิทยาลัยเกษตรกรรมต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ได้ถูกประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อจัดตั้ง “สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร” เป็นการรวมวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ให้เป็นหน่วยงานเดียวกัน โดยแยกตามภาคทั้ง 4 ภาค ได้แก่ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้ ราชกิจจานุเบกษา (2556 หน้า 25-26)

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมาและวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา ได้ทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาแบบทวิภาคีสาขาช่างกลเกษตรกับสถานประกอบการของบริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด ตั้งแต่ปี 2556 โดยใช้ชื่อโครงการว่า My SMART FUTURE จัดการเรียนการสอนปีการศึกษาที่ 1 เรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา ปีการศึกษาที่ 2 เรียนภาคปฏิบัติที่ร้านค้า ผู้แทนจำหน่ายสยามคูโบต้าสาขาต่างๆ รวมทั้งมีการประเมินผลการฝึกงานจากครูฝึกในสถานประกอบการและครูนิเทศ ในสถานศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้นมีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ตลอดมา แต่ยังไม่มีการติดตามระบบประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานของนักศึกษาทวิภาคี สาขาช่างกลเกษตรอย่างชัดเจนมากนัก มีเพียงแค่การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาจากครูนิเทศฝึกงานและครูฝึกในสถานประกอบการเท่านั้น แต่ยังไม่เคยสอบถามความคิดเห็นจากนักศึกษา ทำให้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลนั้นเป็นเพียงแค่บางส่วนไม่ครอบคลุมในทุกด้าน สิ่งที่ยังขาดการประเมินผลคือในด้านความสามารถทางวิชาการที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา ด้านวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา ด้านการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา จากเดิมมี 3 วิทยาลัยฯ ที่เข้าร่วม ปัจจุบันเหลือเพียง 2 แห่ง เนื่องจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ทั้งที่เปิดแค่เพียง 1 ปี ก็หยุดรับนักศึกษาในปีการศึกษาต่อมาทำให้ผู้ศึกษาในฐานะที่ได้ทำหน้าที่ครูผู้สอน

และครูนิเทศก์นักศึกษาฝึกงาน ของสถานศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ มีความสนใจที่จะศึกษาการติดตามผลการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2558

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อติดตามการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา

1.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน เกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการดังกล่าว ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ด้านความสามารถทางวิชาการที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษาและด้านการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ด้านประชากรและพื้นที่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่

- 1) เจ้าของสถานประกอบการ จำนวน 8 คน
- 2) ครูฝึกของสถานประกอบการ จำนวน 10 คน
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา จำนวน 8 คน
- 4) ครูนิเทศก์-อาจารย์ ที่ทำการสอนภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา จำนวน 10 คน
- 5) นักศึกษา สาขาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมาจำนวน 27 คน

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่

การศึกษาค้างนี้มุ่งการติดตามผลการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมาตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านความสามารถทางวิชาการที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา
- 2) ด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา
- 3) ด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานของนักศึกษา
- 4) ด้านวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา
- 5) ด้านการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 การติดตามผลการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาทวิภาคี สาขาช่างกลเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมาและบริษัทสยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาทวิภาคี ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถทางวิชาการที่ได้รับจากการฝึกงาน ด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน ด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัว ด้านวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงาน ด้านการประเมินผลการฝึกงาน

1.4.2 ระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา (Dual Vocational Training System: DVT) โดยการศึกษาภาคทฤษฎีทำในสถานศึกษาและการฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

1.4.3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี หมายถึง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม และมีนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังฝึกงานอยู่ในสถานประกอบการในปีการศึกษา 2558

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.5.1 ได้ทราบผลการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี ไปเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการผลิตนักศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ

1.5.2 ได้ทราบความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการ
เพื่อประกอบการตัดสินใจด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved